

BIJ DE TIENDE JAARGANG. 2003-2012

petite histoire

Het Liegend Konijn heeft een verborgen leven achter de rug. In dit eerste nummer van de tiende jaargang moet ik nu maar eens recht doen aan deze *petite histoire*. Ik doe het met enige tegenzin, want misleiding en mystificatie omtrent de titel van dit tijdschrift heb ik altijd heel gemakkelijk gevonden. In tegenstelling tot wat algemeen wordt gedacht en geschreven, heeft de mooie tekst over het konijn van Paul van Ostaijen, die sinds het ontstaan van het blad consequent wordt afgedrukt op de achterkant van ieder nummer, niet inspirerend gewerkt voor de titel van dit tijdschrift.

Onder de naam *Het Liegend Konijn* werd immers al op 24 september 1990 een *Internationaal Genootschap voor Taalvernuftelingen* opgericht. Dit gebeurde in Restaurant Gundel te Boedapest tijdens een feestelijke bijeenkomst van neerlandici extra muros uit Midden-Europa. Aangespoord door de verhalen van de disgenoten, lanceerde ik de uitdrukking '*liegen als een konijn*'. Hiermee bedoelde ik liegen uit verlegenheid, liegen uit onzekerheid en ook een beetje liegen uit angst. De uitdrukking '*liegen als een konijn*' werd ter plekke door de aanwezige neerlandici als een neologisme gehonoreerd. In die dagen heerste er, na de val van de Muur, ook in Boedapest een sfeer van bevrijding die aanstekelijk werkte op de geleerde disgenoten. Als handvest van het nieuwe genootschap werd naderhand gekozen voor de meerzinnige tekst over het konijn van Paul van Ostaijen.

Het meest illustere lid van het genootschap was de dichter Hugo Claus. Hem bood ik het lidmaatschap aan van *Het Liegend Konijn. Internationaal Genootschap voor Taalvernuftelingen*, nadat hij op 8 februari 1998 de lof had gezongen van het konijn tijdens het beruchte programma *Schalkse Ruiters* op de Vlaamse Televisie. In een brief uit Rome van 24 maart 1998 schreef de Meester:

‘Het is met de grootste eerbied en de meest innige vreugde dat ik het lidmaatschap van Uw genootschap aanvaard.’ Deze missive bewaar ik als een kostbaar kleinood, samen met de bescheiden correspondentie van de andere leden. In zijn bloeitijd telde het genootschap, voordat het eind vorig millennium ter ziele ging, vijftien leden, afkomstig uit Hongarije, Polen, Joegoslavië, Groot-Brittannië, de Verenigde Staten, Nederland en België. Ook in zijn eerste leven was *Het Liegend Konijn* grensoverschrijdend!

uit het nest geroofd

Bleef dat eerste ‘liegend konijn’ een quasi virtueel genootschap, kind van de uitdovende twintigste eeuw, *Het Liegend Konijn, tijdschrift voor hedendaagse Nederlandstalige poëzie*, is volop van de eenentwintigste eeuw.

Tien jaar na de oprichting in 2003 is het blad meer dan ooit springlevend. Het heeft een eigenzinnig en subversief karakter. Het brengt twee keer per jaar uitsluitend nieuwe, ongepubliceerde gedichten, uit het nest geroofd. Het is een brok *poésie pure*, vader en moeder van alle literatuur. Want in poëzie gaat het om essentie, om taal, en wat dichters daarmee aan kunnen vangen, oproepen, bewerken en tot stand brengen.

Dichters zijn gangmakers voor wat er te gebeuren staat met de mens en de wereld. Zij beoefenen een unieke vorm van humanisme, ook in hun meest wanhopige verzen. Poëzie creëert een wereld waarin de mens, veroordeeld tot eindigheid, rechtop blijft in de overtuiging dat de taal nog altijd in staat is vorm te geven aan zijn diepste inzichten, ervaringen en verlangens.

Honderden dichters uit het hele taalgebied hebben al aan *Het Liegend Konijn* meegewerkt. Ze vormen een bont gezelschap van

jonge debutanten, rijpe poëten en oude meesters. Diversiteit en respect voor zeer uiteenlopende poëtica's liggen aan de basis van een unieke mix waardoor ieder nummer van dit blad een kleurrijke waaier biedt van onze hedendaagse poëzie. Dankzij dit tijdschrift is het mogelijk op de voet te volgen waar dichters nu mee bezig zijn. Uit hun verzen kunnen we aflezen hoe zij in dit razendsnelle leven staan en in welke mate hun *condition humaine* wordt gedetermineerd door hoop en vertwijfeling, liefde en vereenzaming. Zij schrijven anders dan in de twintigste eeuw, maar de grote thema's blijven de grondstof van hun creativiteit. Aan de taal stellen zij hoge eisen en de lezer wordt verzocht hen hierin te volgen. Gedichten zijn minder dan ooit zachtmoedige versjes waarin een beetje getreurd wordt om een of ander verlies. Dichters zijn ongeremder dan vroeger, misschien ook eenzelviger, doordat de maatschappij ondanks al haar zogenaamde openheid, zo dwingend neigt naar oppervlakkigheid en stuitend consumentisme. Denkend aan dichters weten velen er geen raad mee omdat zij de inspanning niet meer kunnen of willen opbrengen om binnen te treden in de wereld van de poëzie. Toch biedt die wereld in taal door dat bij uitstek menselijke en dus onvolmaakte medium inzicht, diepgang en herkenning.

Dat de Nederlandstalige dichters *Het Liegend Konijn* in toenemende mate zijn toegedaan en dat ook het aantal lezers groeit, stemt me zeer dankbaar en vol verwachting voor de toekomst. Gesteund door professionele uitgevers en enkele fidele mecenasen, neem ik me voor nog jaren met dit blad door te gaan.

Jozef Deleu

Redacteur *Het Liegend Konijn*

Arnoud van Adrichem

° Delft, 1978

is ook essayist.

Recentste bundel: Een veelvoud ervan (2010)

TONG

Haal diep adem.

Bent u bang dat alle lucht zich plotseling verzamelt in een hoek van de kamer en u stikkend achterlaat?

Leslie Scalapino vindt dit leuk. (Een lachklimaat!)

Onze favoriete nachtmerrie: ontwaken als discours.

Beschrijf het eerste wat u ziet als u bij kennis komt, als kou uit de bomen klimt, opstijgt uit grasvelden.

Wij vermoeden natuurbeelden, langzaam afgespeeld.

De naaktslak op de balustrade vertraagt het denken.

Kunnen slakken botsen eigenlijk? Ja, het komt voor dat twee gedachten op elkaar knallen, het hele huis ademrood oplicht.

Nog even over tieners.

Ze maken altijd alles ouder, zelfs als de zon schijnt;
(Het regende in Delft.) Tieners tongen uw gedachten
tot ze glimmen van het vocht. Hun adem is lichtroze.
Kijk niet zo. Duidelijker kunnen wij het niet zeggen:
tieners zoeken afleiding en gaan daar vreselijk ver in.
Misschien dat een beetje vaseline helpt? Een knikker?
Wij vertrouwen vandaag niet. Het licht blijft plakken
aan onze handen. Tieners zitten onder het stuifmeel.
Steeds als iemand niest, valt er ergens een slachtoffer.
Vaak weten ouders nergens van.

Steek er nog een op.

Inhaleer zo diep als u kunt, adem dat hele buiten in en uit. Daar moet u bijna wel dood aan gaan. Maar er is een maar, een beletsel, een hardnekkig klepje in uw longen dat die laatste ijle luchtvracht stremt. Tot zover de oefening. Terug naar het vertrekpunt: de wereld. Geef er een klap tegen en water spat op, schaduwen schieten weg, een vogeltros valt uiteen als u er naar kijkt. In huis mag u roken maar alleen onder de afzuigkap.